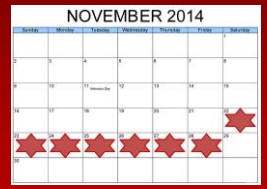

21-28 NOVEMBAR

NEDELJA

*Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković*

JEFTINA NAFTA

NEKOM MAJKA, A NEKOM MAĆEHA

NEDELJA

21-28 NOVEMBAR

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Misija i mandat OPEC-a ... Dobitnici i gubitnici na ceni nafte.....OVDE
- Pad cena nafte i sankcije koštaju Rusiju do 140 mlrd \$ godišnje – zvanično.....OVDE
- Rosnjeft (nezatno) smanjio proizvodnju nafte.....OVDE
- WSJ: Tabela graničnih cena nafte za budžetsku ravnotežu zemalja GCC.....OVDE
- ING banka: Isplativije zatvoriti 40% evropskih rafinerija.....OVDE
- Kina puni strateške rezerve jeftinom naftom i gradi nova skladišta.....OVDE
- Udeo OPEC-a u uvozu nafte u SAD pao sa 88% 1976. na sadašnjih 40%.....OVDE
- Dobit Lukoila u 3Q14 umanjena 48%, dok je proizvodnja porasla 4,6%.....OVDE
- Transnjeft od 2015. poskupljuje transport nafte za 6,75%.....OVDE
- Kongres SAD otvara raspravu o embargu na izvoz američke nafte.....OVDE

GAS:

- Izrael kreće u diplomatsku ofanzivu za projekat gasovoda Izael-Kipar-Italija.....OVDE
- Mađarska za sada nema dovoljno ruskog gasa za reeksport u Ukrajinu.....OVDE
- Moskva: EU odgovorna za rizike u snabdevanju gasom ako odbije Južni tok.....OVDE
- Za mesec dana odložen početak gradnje offshore sekcije Južnog toka.....OVDE

REGION:

- MOL traži od Ine vanrednu isplatu dve milijarde kuna dividende..... OVDE
- Ministarstvo privrede Hrvatske: MOL „govori neistine“.....OVDE
- Protest radnika Ine zbog vladine „veleizdaje“ nacionalne naftne kompanije..... OVDE

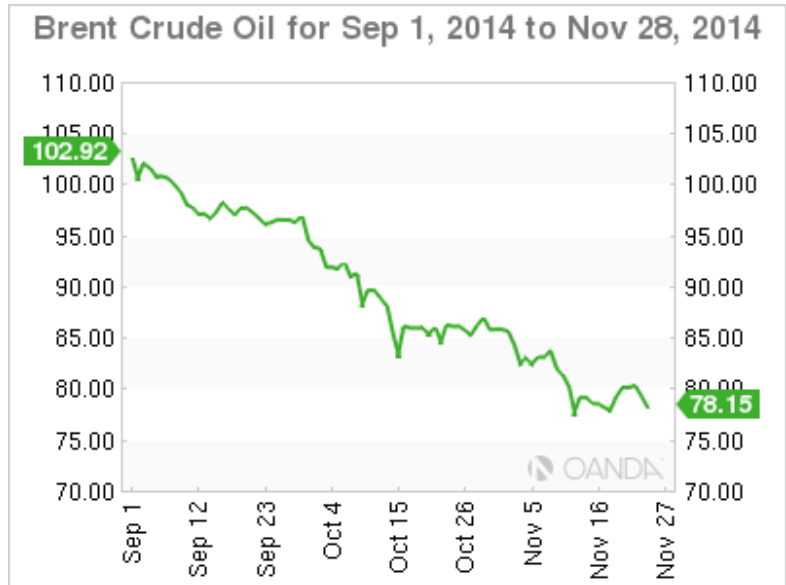
POSLEDNJA VEST:

BEČ - OPEC je na ministarskom sastanku u Beču odlučio u četvrtak uveče da ne menja proizvodnu kvotu od 30 miliona barela nafte na dan. Gensek OPEC-a Abdula al Badri je rekao novinarima: „Imamo veoma komotnu cenu i vrlo stabilno tržište“ i dodao: "Elem, svi su zadovoljni".

Misija i mandat OPEC-a ... Dobitnici i gubitnici na ceni nafte

BEČ - OPEC je međunarodna organizacija i ekonomski kartel sa misijom da koordinira politike zemalja proizvođača nafte. Njegov cilj je da usaglašavanjem odluka o nivou proizvodnje nafte obezbedi postojeane prihode svojim članicama. Članice OPEC-a podmiruju oko 40% potrošnje nafte u svetu, pa odluke organizacije u toj razmeri i mogu imati uticaj na cene te sirovine. Ova međuvladina organizacija formirali su na konferenciji u Bagdadu u septemrbu 1960. Irak, Kuvajt, Saudijska Arabija i Venecuela, a vremenom su joj se pridružili Alžir, Angola, Ekvador, Iran, Katar, Libija, Nigerija i Ujedinjeni Arapski Emirati.

Veliki uvoznici energenata, u prvom redu rastuće velike azijske privrede Kina i Indija, kao i Japan profitiraju na padu cena nafte. Računa sa da sa postojećom cenom nafte Kina može godišnje da uštedi na uvozu te sirovine do 20 milijardi dolara. Na dobitku su i potrošači goriva širom sveta. S druge strane, gubitnici su zemlje proizvođači i izvoznici nafte. Eksperti su jedino u dilemi oko procene efekata pada cena nafte na privrede SAD i Kanade, jer udar trpe proizvođači ove sirovine iz ekonvencionalnih izvora - američkih škriļjaca i kanadskih naftnih pešćara - ali sa druge strane padaju troškovi na uvozu te sirovine za njihove energetski intenzivne privrede. **Agencije**

Pad cena nafte u sankcije koštaju Rusiju do 140 milijardi dolara godišnje - zvanično

MOSKVA - Pad cena nafte i zapadne sankcije uvedene zbog Ukrajine koštaće Rusiju oko 130 do 140 milijardi dolara godišnje, što odgovara iznosu od oko sedam odsto ruskog BDP-a, kazao je u ponedeljak ministar finansija Anton Siluanov. "Gubimo oko 40 milijardi dolara godišnje zbog geopolitičkih sankcija i oko 90 do 100 milijardi dolara zbog pada cena nafte od 30 odsto. Glavni problem koji pogađa budžet, privredu i finansijski sistem su cena nafte i pad novčanog priliva od prodaje energetskih sirovina", kazao je Siluanov na press konferenciji u Moskvi. **Agencije** konstatuju da računica ruskog ministra odgovara procenama analitičara da svaki pad cena nafte za jedan dolar reže Rusiji zaradu od izvoza za oko tri milijarde dolara.

PRAVO IME NA PRAVOM MESTU

Tamo gde hiljade Beograđana svakodnevno prolaze na putu ka poslu ili kući.
Tamo gde stotine dostavnih vozila prolaze kako bi spojili kupce i prodavce.
Tamo gde mnoge porodice žure u šetnju kraj reke.
Tamo gde najznačajnija saobraćajnica spaja Istok i Zapad grada.
Tamo gde je srce Novog Beograda, na auto putu, između Sava Centra i Arene!

**Tamo vas čeka nova NIS Petrol benzinska stanica Sava.
Dobro došli!**

 NIS
PETROL
TAMO GDE I TI

Rosnjeft (neznatno) smanjio proizvodnju nafte

BEČ – Najveći pojedinačni proizvođač nafte na svetu, ruski državni gigant Rosnjeft, smanjio je dnevnu proizvodnju za 25.000 barela „prilagođavajući se prilikama na tržištu“, odnosno padu cena ove energetske sirovine, javljaju **agencije**. To je rekao čelnik Rosnjefta, a prenela kompanija na svom portalu posle razgovora Igora Sečina u sredu u Beču sa predstavnicima Saudijske Arabije, Venecuele i Meksika, članica OPEC, uoči ministarskog sastanka kartela u četvrtak. U saopštenju se citiraju reči Sečina da je ovo smanjenje proizvodnje „povezano sa jačanjem efikasnosti proizvodnje i u interesu akcionara kompanije, kao i uslova na tržištu“. Inače, Rosnjeft je dnevno proizvodio u prvih devet meseci ove godine oko devet miliona barela ekvivalenta nafte na dan. Istovremeno je ruski ministar energije Aleksandar Novak, koji je takođe sa Sečinom bio u Beču radi razgovora sa članicama OPEC vezanim sa situaciju izazvanu padom cena nafte, saopštio da Rusija za iduću godinu planira proizvodnju iste količine sirove nafte kao u 2014.

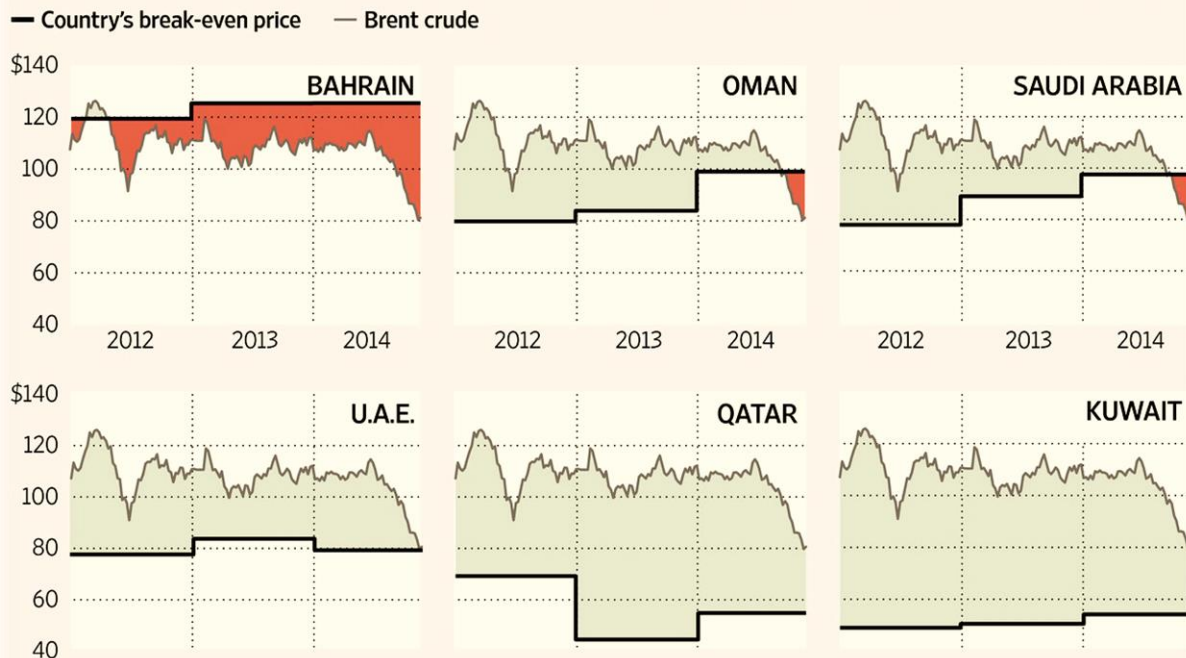

WSJ: Tabela graničnih cena nafte za budžetsku ravnotežu zemalja GCC

Breaking Points

If oil prices fall below a certain level, known as the break-even price, crude-exporting countries can no longer make enough revenue to balance their budgets. Bahrain, Oman and Saudi Arabia have fallen below this point.

Break-even levels for Persian Gulf nations plotted against benchmark Brent crude-oil prices, dollars per barrel

Note: Break-even levels are based on an average of spot prices for three crude benchmarks: WTI, Brent and Dubai. Sources: IMF (break-even prices); FactSet (weekly crude-oil prices)

The Wall Street Journal

Kina puni strateške rezerve jeftinom naftom i gradi nova skladišta

PEKING - Kina je sprovela prvu fazu izgradnje baza za svoje strateške rezerve sirove nafte sa ukupnim skladišnim kapacitetom od 12,43 miliona tona, dovoljno za pokrivanje oko 60 dana potreba zemlje. Prema listu *China Daily*, Kina koristi trenutno niske cene nafte kako bi obezbedila što veće strateške

rezerve. U prvoj fazi izgrađene su četiri naftne baze. Ova zemlja od 2003. godine nastoji da stvori potrebne strateške rezerve radi zaštite od poremećaja u snabdevanju. Prošlog meseca vlasti su saopštile da je Kina završila planove za drugu fazu baza za rezerve nafte za 90 dana potrošnje, koja treba da bude dovršena do 2020. godine, ne precizirajući lokacije budućih skladišta. Većina razvijenih zemalja ima rezerve nafte za period od 90 dana. Neke zemlje, poput SAD i Japana, imaju strateške rezerve nafte i za duži period. Kina je prvi po veličini neto uvoznik sirove nafte na svetu, pa na svakom dolaru pojeftinjenja barela nafte štedi godišnje 2,1 milijardu dolara (mereno parametrima iz 2013.).

Udeo OPEC-a u uvozu nafte u SAD pao sa 88% 1976. na sadašnjih 40%

LONDON - Udeo američkog uvoza nafte od zemalja OPEC pao je na najniži nivo u bezmalo 30 godina, kao posledica revolucionarnog rasta - na oko 9 miliona barela na dan (mb/d) - proizvodnje te sirovine iz naftnih škriljaca u SAD, piše *Financial Times* uoči ministarskog sastanka tog izvoznog kartela. U avgustu je izvoz OPEC-ove nafte u SAD pao na 40 odsto, na 2,9 mb/d, najniže od avgusta 1985. SAD su na vrhuncu zavisnosti, 1976. godine podmirivale čak oko 88% ukupnog uvoza nafte iz zemalja OPEC.

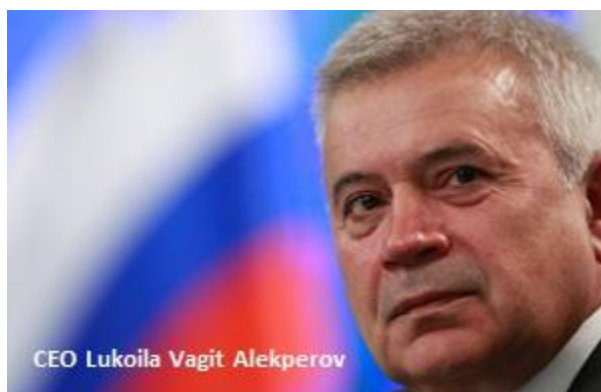
Transnjeft od 2015. poskupljuje transport nafte za 6,75%

MOSKVA - Ruski naftovodni monopolista Transnjeft uvećaće cene transportnih tarifa za u proseku 6,75% od 1. januara iduće godine, saopšteno je u četvrtak iz Federalne tarifne kancelarije u Moskvi. Kako prenosi *The Moscow Times*, Transnjeft je tražio od regulatora odobrenje za manje povećanje usluga prenosa - za 5,4 odsto. Ovo će ujedno biti prvo povećanje cena transporta nafte u poslednje dve godine, što je ujedno jedini izvor prihoda Transnjefta, operatora naftovodne mreže dužine 50.000 kilometara u Rusiji.

Dobit Lukoila u 3Q14 umanjena 48%, dok je proizvodnja porasla 4,6%

MOSKVA - Drugi ruski proizvođač nafte, Lukoil, saopštio je u četvrtak da je njegov neto profit u trećem kvartalu bezmalo prepolovljen u odnosu na isti period 2013. zbog pada cena nafte, slabljenja rublje i

otpisa istraživačkih projekata u zapadnoj Africi. Kompanija je zabeležila pad neto profita od 47,8%, na 1,49 milijardi dolara, ali je Ebitda zarada (profit pre nego što se oduzme kamata, porez na dobit i amortizacija) u istom periodu bila manja za svega 2,4% na godišnjem nivou i iznosila 5,34 mlrd.\$ zahvaljujući početku vraćanja ulaganja u irački mega projekat West Qurna-2. Lukoil je u 3. kvartalu iz tog polja proizvodio dnevno dodatnih 158.000 barela

nafte i učvrstio poziciju najjače ruske naftne kompanije mereno poslovima u inostranstvu. "Ebitda je bila jača zbog većih prodaja iz Iraka," citira **Bloomberg** Aleksandra Kornilova, iz ruske Alfa Banke. On kaže da je irački projekat učestvovao u Ebitda sa 22 odsto. Ukupni prihodi Lukoila uvećani su za 6,2%, na 39 milijardi dolara. Istovremeno je proizvodnja nafte i gasa Lukoila porasla 4,6% u 3Q14, na 2,35 miliona barela ekvivalenta nafte zbog početka proizvodnje iz iračkog projekta West Qurna-2.

An advertisement for the Lukoil corporate TAXI card. The top part shows a night view of a Lukoil gas station with a yellow taxi in the foreground. The text reads: "Kartica koja štedi za Vas" (Card that saves for you). Below that, it says "LUKOIL korporativna TAXI kartica". A small text box says: "Prilika za sve taksiste koji žele da optimizuju i kontrolišu troškove svog poslovanja" (Opportunity for all taxi drivers who want to optimize and control their business costs). At the bottom right, there is the Lukoil logo and the slogan "Uvek u pokretu" (Always in motion).

Kongres SAD otvara raspravu o opravdanosti zabrane izvoza američke sirove nafte

VAŠINGTON - Američki Kongres će prvi put posle četiri decenije otvoriti raspravu o eventualnom ukidanju zabrane izvoza sirove nafte iz te zemlje, uvedene 1973. godine posle izbijanja arapskog naftnog embarga. Rasprava u podkomitetu za energiju Predstavničkog doma Kongresa zakazana je za 11. decembar, javljaju **agencije**. Predsednik podkomiteta Ed Whitfield, ograničio se na neodređenu konstataciju da je „potrebno sagledati odakle smo došli, gde se sada nalazimo i gde želimo dalje“, kada je ova tema u pitanju. Upućeni ukazuju da će rasprava dobiti novi momenat u januaru, kada Republikanci, tradicionalno vezani za veliku američku naftnu privredu, preuzmu rukovođenje kako Predstavničkim domom, tako i Senatom Kongresa.

ING banka: Isplativije zatvoriti 40% evropskih rafinerija

LONDON – Evropska naftna prerađivačka industrija bi bolje funkcionisala sa samo 60 rafinerija, odnosno 40 odsto manje nego što sada ima, preporučuje u ovonedeljnom izveštaju holandska ING banka. Napominje, međutim, da je visoka verovatnoća da će neefikasne rafinerije i dalje ostati u pogonu, što će produžiti muke ovog sektora. U izveštaju se navodi da su 22 rafinerija nafte u Evropi zatvorene od 2009, ukupnog kapaciteta prerade 2,3 miliona barela na dan, dok je nekih 15 do 20 rafinerija prodato od strane velikih naftnih kompanija nezavisnim trgovačkim firmama ili investitorima. Hamza Khan, autor izveštaja, kaže da je trenutna zarada evropskih rafinerija od u proseku oko 7\$ po barelu prolaznog karaktera zbog niskih cena nafte. Izveštaj preporučuje prerađivačima da smanje količinu mazuta koji proizvode, koji trenutno oduzima blizu 2,5 milijardi dolara od granice isplativosti. Evropski rafinerijski sektor najavio je investicije od 30 milijardi dolara u modernizaciju za period od 2009-20, ali naftno udruženje Concawe ocenjuje da je to nedovoljno i da je potrebno dodatnih 21 mlrd \$ investicija do 2020. Kan navodi da je ta suma velika za evropsku rafinerijsku industriju „koja verovatno ne ostvaruje profit od iznad 4 do 5 milijardi dolara godišnje“. „Pitanje je da li bi se te investicije vratile. Mnogo je jeftinije pretvoriti rafineriju u uvozno-izvozno čvorište, ili skladište“, konstatuje on. **Reuters**

GAS

Izrael kreće u diplomatsku ofanzivu za projekat gasovoda Izrael-Kipar-Italija

TEL AVIV – Izraelski ministar energije Silvan Šalom će uskoro otputovati u Brisel da traži podršku za plan izgradnje gasovoda od Izraela, preko Kipra, do Italije, kojim bi se godišnje u EU izvozilo do deset milijardi

kubika prirodnog gasa, piše u utorak lokalni dnevnik **Globes**. Šalom je ovu, inače staru ideju, oživeo na nedavnom sastanku ministara energije zemalja Mediterana i EU u Rimu, sa akcentom na ogromnom potencijalnom bogatstvu gasa u ležištima u Istočnom Mediteranu, koje dele Izrael, Kipar i Liban. Globes piše da bi to bio najduži podmorski gasovod na svetu, jer bi išao trasom od 1.250 kilometara. Zbog izuzetnih tehničkih zahteva koje traži polaganje na dubine do 3.000 metara

ispod površine Mediterana, ključni problem projekta je da pronade zainteresovane investicije i dobije podršku Brisela. Prema telavivskim novinama, projekat bi koštao 15 milijardi dolara.

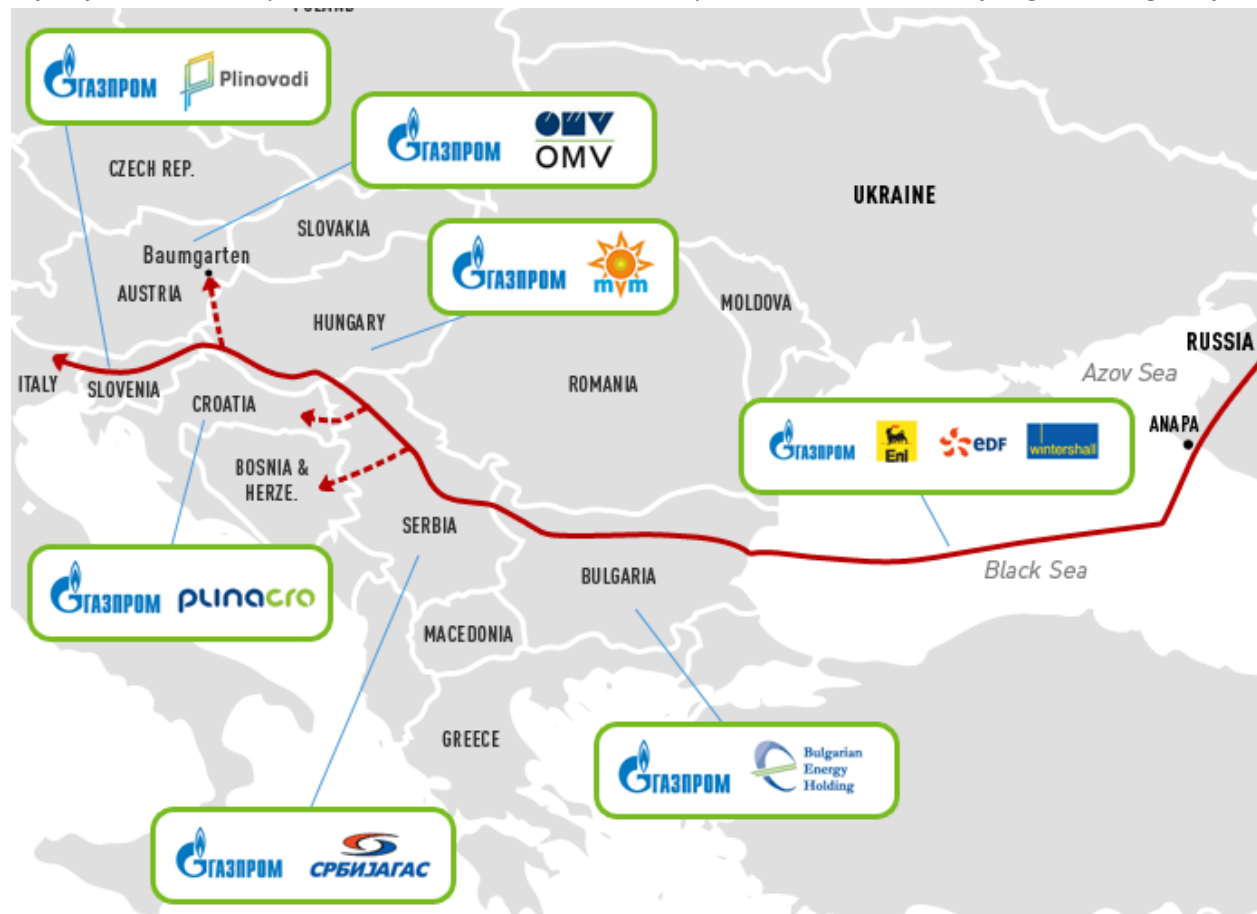

Mađarska za sada nema dovoljno ruskog gasa za reeksport u Ukrajinu

BRATISLAVA - Mađarski ministar nacionalnog razvoja Mikloš šestak rekao je na energetske konferenciji u Bratislavi da Mađarska neće moći da izvozi prirodni gas u Ukrajinu dok ne napuni svoja gasna skladišta. Mađarska skladišta su trenutno popunjena 71,2%, odnosno sa 4,5 mlrd. m³ gasa. Ukrajina se nada da će uspeti da obezbedi dovoljno gasa reverzibilnim pravcima iz Poljske, Slovačke i Mađarske, kako bi joj do kraja 2014. godine bilo dovoljno da iz Rusije uveze samo 1 mlrd. m³, a kasnije tokom zime još 1 mlrd. m³. Ukrajinski Naftogaz stoga pregovara s mađarskim partnerima da nastavi reverzibilni izvoz ruskog gasa iz Mađarske u Ukrajinu što ranije u decembru. Mađarska se s druge strane ograđuje napomenom da će taj izvoz zavistiti od toga koliko gasa će uspeti da dobije od ugovorenih količina iz Rusije, javlja *Budapest Business Journal*.

Ruski ministar: Evropa odgovorna za rizike u snabdevanju gasom ako odbije Južni tok

MOSKVA - Rusija neće da gradi gasovod Južni tok ako evropski potrošači ne žele da eliminišu rizike prekida snabdevanja prirodnim gasom, kazao je u sredu ruski ministar privrednog razvoja Aleksej Uljukajev. „Ako evropske države ne žele da eliminišu probleme u snabdevanju (gasom) izgradnjom

gasovoda Južni tok, onda treba da preuzmu odgovornost od mogućih rizika u tranzitu“, rekao je on novinarima. „Južni tok je način da se uklone ti tranzitni rizici (u transportu gasa) evropskim potrošačima“, konstatovao je ministar. Uljukajev je takođe rekao da planovi gradnje gasovoda do Kine nemaju nikakve veze sa obavezama koje Rusija ima prema svojim evropskim potrošačima. „Imamo dovoljni gasa za Istok i za Zapad“, kazao je ministar.

Za mesec dana odložen početak gradnje offshore sekcije Južnog toka

MOSKVA - Početak radova na gradnji podmorske sekcije gasovoda Južni tok odložen je za mesec dana, izjavio je visoki rukovodilac ruskog Gasproma. Svi pripremni poslovi su završeni i novi početak radova zakazan za 15. decembar, rekao je Vladimir Markov, šef Gaspromovog sektora za opšte odnose. On je dodao da ni to nije konačno, jer će tačan datum zavistiti od spremnosti broda za polaganje cevi i njegovom dolasku u ruske vode Crnog mora. Markov je, međutim, naglasio da ovo pomeranje neće uticati na to da sekcija bude izgrađena u predviđenom roku. *Interfax*

SUSEDI I REGION

MOL traži od Ine vanrednu isplatu dve milijarde kuna dividende

ZAGREB – Reagujući na prošlonedeljnu odluku Ministarstva privrede Hrvatske da oduzme Ini koncesije za istraživanje na dva istražna područjana, mađarski MOL je u utorak zatražio od Uprave Ine da sazove vanrednu skupštinu akcionara hrvatske naftne kompanije, radi odluke o isplati vanredne dividende u iznosu od 2 milijarde kuna (260 miliona evra). Kako je u utorak saopšteno iz mađarske kompanije, „akcionari su shvatili da Ministarstvo trenutno ne podupire proinvesticiono okruženje u Hrvatskoj i stoga je došlo vreme za sve deioničare da ostvare povrat svojih ranijih ulaganja“. U obrazloženju iz te kompanije navode da je MOL spasao Inu od stečaja i pretvorio u profitabilnu firmu sa značajnim investicionim potencijalom. Istoga dana, posle sastanka s članovima Uprave Ine i predstavnicima MOL-a ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak rekao je novinarima da „MOL očigledno hoće da izvuče novac iz Hrvatske i dodao da će Vlada odlučiti je li to dobro ili ne za Inu i hrvatski budžet“. On je rekao i da je sastanak „krenuo u dobrom smeru“ tvrdnjom mađarske strane da se više neće donositi bilo kakve strateške odluke bez jednoglasja. Hrvatska, prema Vrdoljaku, ostaje na pozicijama da se odluke u Ini ne mogu donositi na uštrb nacionalnih i interesa te kompanije, prenose *hrvatski mediji*.

Ministarstvo privrede Hrvatske: MOL laže (tj. „govori neistine“)

ZAGREB – Ministarstvo privrede Hrvatske (MINGRO) je dan kasnije objavilo saopštenje povodom „više neistina“ koje je MOL izneo u svom **saopštenju** u kome traži sazivanje vanredne Skupštine kompanije INA. Ministarstvo se, u novom ratu saopštenjima na relaciji Vlada-MOL, poziva na ovogodišnju „nezavisnu stručnu analizu“ koja je pokazala da je INA u poslednjih pet godina smanjila rezerve nafte i gasa za 23%, proizvodnju za 30%, preradu za 26%, veleprodaju za 19, a maloprodaju za 17% .... dok su se istovremeno kapitalne investicije smanjivale ritmom od 40% godišnje. Što se tiče oduzimanja koncesija za istraživanja, MINGRO navodi da je to odlučeno zbog neispunjenja preuzetih obaveza.

Protest radnika Ine zbog „veleizdajničkog dozvoljavanja razbijanja naftne kompanije“

ZAGREB – Radnici Ine protestovali su u ponedjeljak ispred Banskih dvora pod sloganom "Danas Ina, sutra Hrvatska", tražeći nedvosmisleno izjašnjenje premijera Zorana Milanovića na njihove zahteve za očuvanje te firme kao vertikalno integrirane naftne kompanije i zaštitu 12.000 radnih mesta. U protivnom, rečeno je na skupu, Vlada i Milanović će kad tad biti optuženi za veleizdaju zbog

dozvoljavanja razbijanja nacionalne naftne kompanije. Neposredan povod je MOL-ova najava gašenja sisačke Rafinerije i njeno pretvaranje u skladište naftnih derivata kao i izdvajanje poslova iz kompanije i otpuštanju radnika Ina Grupe. Na skupu je poručeno da sa tim promenama „nestaje energetska stabilnost Hrvatske. “Ne dopustite, premijeru Milanoviću, da domaća proizvodnja i prerada nafte budu zauvek uništene”, poručila je predsednica sindikata INAŠ Maja Rilović i pozvala hrvatskog predsednika vlade da se ugleda na način na koji upravo njegov mađarski

ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pkcs.rs

www.pkcs.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pkcs.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

